

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ:ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Οι ασυμβίβαστοι»

Ο ασυμβίβαστος είναι μια πραγματικότητα του καιρού μας, γιατί δεν είναι ο ένας, ο μοναδικός και ο μοναχικός, καθώς άλλοτε, είναι πια οι πολλοί και ιδίως αυτοί οι νέοι που έρχονται με κραυγές και συχνά με απειλητικές χειρονομίες να μας **επιπλήξουν** για όσα έχουμε πράξει, για όσα έχουμε διασώσει και να μας στερήσουν το δικαίωμα της παρουσίας, αν το μπορέσουν.

Όταν μιλούμε για τους ασυμβίβαστους, έχουμε κυριότατα στο νου μας αυτούς τους νέους ανθρώπους. Το ασταμάτητο «όχι» τους. Έγραψα κάπου αλλού, και το πιστεύω πάντα, πως η Ιστορία προχωρεί με το «όχι», δεν προχωρεί με το «ναι». Με το «ναι» αποτελματώνεται¹. Το «όχι» μπορεί και να έχει ατομική προέλευση, να είναι η εξέγερση ενός προσώπου, μια αυτόβουλη ενέργεια. Το «ναι» σπανιότατα είναι η ολόψυχη και φωτισμένη συγκατάθεση. Στις περισσότερες περιπτώσεις προέρχεται από **ραθυμία**, ατολμία, αδιαφορία, ή έλλειψη εσωτερικής ανησυχίας. Το «ναι» πληρώνεται— και πλουσιοπάροχα κάποτε. Το «όχι» πληρώνει— και αδρότατα κάποτε.

Και, φυσικά, αυτή τη στιγμή δεν πρόκειται για το «όχι» του αντιρρησία, του αρνητικού τύπου, που είναι απαράγωγος από φυσικού του και πολεμάει κι απαρνιέται τα πάντα για να μπορέσει αυτόνομα να υπάρξει, όπως συχνά συμβαίνει στην ανέλιξη της πνευματικής ζωής, όπου στέρφοι² και πικρόχολοι και κακόπιστοι προσπαθούν να πλάσουν ένα ατομικό πεπρωμένο με την αδιάκοπη άρνηση, καθώς τα σκυλιά που γαβγίζουν και γρούζουν, γιατί δεν έχουν άλλο τρόπο να δηλώσουν την ύπαρξή τους. Ο λόγος είναι για το

¹αποτελματώνεται=οδηγείται σε αδιέξοδο

²στέρφοι=άγονοι

φωτισμένο, συλλογισμένο, σταθερό, αμετακίνητο «όχι», για μια απόφαση ψυχής και πνεύματος.

Η κραυγή των σύγχρονων ασυμβίβαστων, τουλάχιστον των περισσότερων – γιατί καμιά γενίκευση δεν είναι σωστή – είναι μια αυθόρμητη κίνηση, που δεν έχει προφτάσει να συλλογιστεί τον εαυτό της. Και τούτο είναι η αδυναμία της. Τα «άγουρα χρόνια» είναι όλο φλόγα. **Άλλωστε**, εμείς οι πρεσβύτεροι³ αυτή τη φλόγα τη θεωρούμε προνόμιο και τη μακαρίζουμε. Και η φλόγα δε φωτίζει μονάχα· πυρπολεί κιόλας και κατακαίει και **μεταμορφώνει** σε στάχτη.[...].

Οι ασυμβίβαστοι «ασεβούν» και προς την παράδοση. Την υποβάλλουν σ' εξαντλητική ανάκριση, για να την αναγκάσουν να ομολογήσει την κενότητά της, όπου, φυσικά, συμβαίνει να είναι κενή. Κι επειδή οι καιροί μας είναι σκληροί, η αντιπαραδοσιακή επιδρομή παίρνει τη μορφή καταιγίδας, που τρομάζει τους απλοϊκούς και εξουθενώνει τους ανυποψίαστους χρησιμοθηρικούς⁴. Αυτή η αντιπαραδοσιακή επιδρομή μοιάζει με διάρρηξη σε καλά ασφαλισμένο χρηματοκιβώτιο. Η επίδραση, επομένως, των ασυμβίβαστων, ακόμη κι όταν δεν είναι φανερή, είναι φυσικό να έχει υποβάλει την παράδοση σε σκληρότατη δοκιμασία.

Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, *Οι σκληροί καιροί, εκδόσεις των Φίλων*. (Απόσπασμα σε διασκευή).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Σύμφωνα με τον συγγραφέα οι νέοι διατυπώνουν δύο απαντήσεις απέναντι στις προκλήσεις της εποχής. Ποιες είναι αυτές και ποια τελικά είναι η πιο γόνιμη απάντηση;

10 ΜΟΝΑΔΕΣ

B.1.α. Να βρείτε δύο τρόπους ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου (Και, φυσικά, ... πνεύματος).

6 ΜΟΝΑΔΕΣ

β. Να βρείτε τα δομικά μέρη της τελευταίας παραγράφου.

4 ΜΟΝΑΔΕΣ

B.2.α. Να βρείτε στο κείμενο που τις δόθηκε πέντε παραδείγματα μεταφορικής χρήσης τις γλώσσας.

5 ΜΟΝΑΔΕΣ

---

³ πρεσβύτεροι=μεγαλύτεροι

⁴ χρησιμοθηρικός=αυτός που επιδιώκει το χρήσιμο και το ωφέλιμο γι' αυτόν

β. Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου (Όταν μιλούμε... αδρότατα κάποτε) ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το πρώτο πληθυντικό, το πρώτο ενικό και το τρίτο ενικό πρόσωπο. Να αιτιολογήσετε τη χρήση του καθενός από αυτά τα πρόσωπα.

5 ΜΟΝΑΔΕΣ

Β.3.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: μοναδικός, επιπλήξουν, ραθυμία, άλλωστε, μεταμορφώνει.

10 ΜΟΝΑΔΕΣ

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: απαρνιέται, συχνά, ατομικό, αδυναμία, κενή.

10 ΜΟΝΑΔΕΣ

Γ.

α Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα αίτια της νεανικής αμφισβήτησης;

β Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την άσκηση γόνιμης αμφισβήτησης από την πλευρά των νέων;

Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά με τα παραπάνω ερωτήματα σε ένα άρθρο που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας. (300-400 λέξεις).

50 ΜΟΝΑΔΕΣ

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

